

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

18 липня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1452/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого — Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г. - доповідача, Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши дисциплінарну справу стосовно суддів Закарпатського окружного адміністративного суду Скраль Тетяни Василівни, Маєцької Наталії Дмитрівни, Гебеша Сергія Антонійовича за зверненням Державного підприємства зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» (далі - ДПЗД «Укрінтеренерго»),

встановила:

У червні 2014 року до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – Комісія) надійшла скарга ДПЗД «Укрінтеренерго» щодо поведінки суддів Закарпатського окружного адміністративного суду, яка може мати наслідком притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII «Про забезпечення права на справедливий суд», яким Закон України від 07 липня 2010 року № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 2453-VI) викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 розділу II цього закону (Прикінцеві та перехідні положення), заяви та скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону № 2453-VI у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного провадження.

Враховуючи наведене, дисциплінарне провадження за даною скаргою здійснюється за Законом № 2453-VI у редакції 2010 року.

Заявник зазначає, що судьями Скраль Т.В., Маєцькою Н.Д., Гебешем С.А. допущено істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з порушенням правил підсудності, необґрунтованим вжиттям заходів забезпечення позову, обмеженням в доступі до правосуддя шляхом неповідомлення про час та місце розгляду клопотання про забезпечення позову та

ненаданням копій усіх документів, що унеможлиблює скористатися своїми процесуальними правами як учаснику судового процесу у справі № 807/1753/14 за позовом ПАТ «Закарпаттяобленерго» до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України (далі - Міненерговугілля України), треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні позивача: Ezpada s.r.o., TRANSELEKTRO spol. s.r.o., треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача: ДП «Енергоринок», ДП «Національна енергетична компанія «Укренерго», ДПЗД «Укрінтеренерго», про визнання протиправними та скасування рішень (далі - справа № 807/1753/14).

З урахуванням викладених обставин заявник просить Комісію притягнути вказаних суддів до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених статтею 83 Закону № 2453-VI у редакції 2010 року.

Рішенням Комісії від 23 вересня 2015 року № 2382/дп-15 відкрито дисциплінарну справу стосовно суддів Закарпатського окружного адміністративного суду Скраль Т.В., Маєцької Н.Д., Гебеша С.А. за зверненням ДПЗД «Укрінтеренерго».

На засідання Комісії прибули судді Закарпатського окружного адміністративного суду Скраль Т.В., Маєцька Н.Д., Гебеш С.А. та представник ДПЗД «Укрінтеренерго» Прусська Т.А.

На засіданні Комісії судді Скраль Т.В., Маєцька Н.Д., Гебеш С.А. підтвердили раніше надані пояснення та зазначили, що доводи скарги є надуманими, безпідставними та необґрунтованими. Розгляд клопотання та справи здійснено відповідно до вимог чинного законодавства. Так, зокрема, в частині доводів скарги про необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову судді зазначили, що на момент розгляду такого клопотання було достатньо підстав, визначених частиною першою статті 117 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), для його задоволення як обґрунтованого та підтвердженого належними та достатніми доказами. Стосовно доводів скарги про позбавлення підприємства можливості скористатися своїми процесуальними правами та прийняття рішення без врахування їх позиції та позиції інших учасників зазначили, що статтею 118 КАС України не передбачено можливості відкладення розгляду клопотання про забезпечення позову. Також судді вказали на те, що суд процесуально обмежений у строках розгляду такого роду клопотань, оскільки відповідно до частини першої статті 118 КАС України клопотання про забезпечення адміністративного позову розглядається не пізніше наступного дня після його одержання й у разі обґрунтованості та терміновості вирішуються ухвалою негайно без повідомлення відповідача та інших осіб, які беруть участь у справі. Крім того, судді вказували на відсутність негативних наслідків для скаржника.

Представник ДПЗД «Укрінтеренерго» підтримала всі вимоги, викладені в скарзі.

Заслухавши доповідача, суддів Закарпатського окружного адміністративного суду Скраль Т.В., Маєцьку Н.Д., Гебеша С.А. та представника ДПЗД «Укрінтеренерго», дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія дійшла висновку про необхідність припинення провадження у справі з таких підстав.

Комісією встановлено, що 19 травня 2014 року до Закарпатського окружного адміністративного суду надійшли матеріали позовної заяви ПАТ «Закарпатгяобленерго» до Міненерговугілля України про визнання протиправними та скасування рішень.

Відповідно до статті 15-1 КАС України вказані матеріали зареєстровані в автоматизованій системі документообігу суду та для їх розгляду визначено колегію суддів у складі: Скраль Т.В. (головуюча суддя), суддів Гебеша С.А., Маєцької Н.Д.

Ухвалою від 19 травня 2014 року відкрито провадження у справі та призначено початок розгляду клопотання про забезпечення позову на 20 травня 2014 року о 13 год. 15 хв.

За результатами розгляду клопотання про забезпечення позову 21 травня 2014 року судом постановлено ухвалу, якою зупинено дію рішення Міненерговугілля України про погодження з 01 травня 2014 року здійснення ДПЗД «Укрінтеренерго» поставок електроенергії по ПЛ.-35 кВ «Ужгород-2-Собранці» та зупинено дію рішення Міненерговугілля України про втрату чинності погодження здійснення ПАТ «Закарпатгяобленерго» поставок електроенергії по ПЛ.-35 кВ «Ужгород 2-Собранці», наданого листом Міненерговугілля України від 16 листопада 2012 року за № 03/18-5018 до ухвалення судом відповідного рішення у даній справі.

Ухвалою від 22 травня 2014 року закінчено підготовче провадження у справі та призначено справу до судового розгляду на 03 червня 2014 року.

Ухвалою від 02 червня 2014 року частково задоволено клопотання ДПЗД «Укрінтеренерго» про скасування заходів забезпечення адміністративного позову у справі № 807/1753/14 за ухвалою суду від 21 травня 2014 року. Скасовано вжиті заходи забезпечення адміністративного позову за ухвалою Закарпатського окружного адміністративного суду від 21 травня 2014 року у справі № 807/1753/14 в частині зупинення рішення Міненерговугілля України від 10 квітня 2014 року про погодження з 01 травня 2014 року здійснення ДПЗД «Укрінтеренерго» поставок електроенергії по ПЛ.-35 кВ «Ужгород-2-Собранці». В решті клопотання щодо скасування заходів забезпечення адміністративного позову відмовлено.

Ухвалою від 03 червня 2014 року відмовлено у задоволенні клопотання ДП «Національна енергетична компанія «Укренерго» про зміну територіальної підсудності.

Постановою Закарпатського окружного адміністративного суду від 11 червня 2014 року позовні вимоги задоволені в повному обсязі.

Ухвалою суду від 11 червня 2014 року скасовано вжиті ухвалою суду від 21 травня 2014 року заходи забезпечення позову.

16 вересня 2014 року Львівський апеляційний адміністративний суд постановив ухвалу, якою скасував ухвалу Закарпатського окружного адміністративного суду від 21 травня 2014 року та постановив нову - про відмову у задоволенні клопотання про забезпечення позову.

Ухвалюючи таке рішення, апеляційний суд виходив із того, що оскаржувана ухвала підлягала скасуванню, оскільки вона постановлена з порушенням норм матеріального і процесуального права, що призвело до неправильного вирішення питання про забезпечення адміністративного позову. Так, задовольнивши клопотання про забезпечення позову, суд першої інстанції фактично ухвалив рішення без

розгляду справи по суті, що не відповідає меті застосування правового інституту забезпечення позову. Також апеляційний суд вказав на необґрунтованість оскаржуваної ухвали, оскільки суд першої інстанції не врахував і не надав жодної оцінки такій обставині, як забезпечення позову у спосіб, в який просив позивач, може вплинути на права, свободи та інтереси інших осіб, зокрема, ДПЗД «Укрінтеренерго». Крім цього, апеляційний суд вказав на помилковість висновків суду першої інстанції про наявність очевидної небезпеки заподіяння шкоди правам, свободам та інтересам позивача до ухвалення рішення у справі, оскільки п.п. 6.5, 9.1 контракту передбачено звільнення сторін від відшкодування збитків, якщо поставка і прийом передбаченої контрактом кількості енергії припиняється внаслідок обов'язкових рішень державних органів.

Постановою Львівського апеляційного адміністративного суду від 25 травня 2015 року рішення суду першої інстанції від 11 червня 2014 року скасовано та ухвалено нове, яким у задоволенні позовних вимог відмовлено. Ухвалюючи таке рішення, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що судом першої інстанції при розгляді адміністративної справи зроблено висновки, які не відповідають обставинам справи, не дотримано норм матеріального права, що призвело до неправильного вирішення справи та неправомірно задовольнив позовні вимоги позивача, оскільки відповідач як суб'єкт владних повноважень надав суду достатні докази в обґрунтування обставин, на яких базуються його заперечення, та довів правомірність прийнятого ним рішення.

Ухвалою Вищого адміністративного суду України від 01 вересня 2015 року відмовлено у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою ПАТ «Закарпатгяобленерго» на постанову Львівського апеляційного адміністративного суду від 25 травня 2015 року.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 83 Закону № 2453-VI суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження за істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, необґрунтованим вжиттям заходів забезпечення позову.

Відповідно до статті 117 КАС України суд за клопотанням позивача може постановити ухвалу про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову, якщо існує очевидна небезпека заподіяння шкоди правам, свободам та інтересам позивача до ухвалення рішення в справі, або захист цих прав, свобод та інтересів стане неможливим без вжиття таких заходів, або для їх відновлення необхідно буде докласти значних зусиль та витрат, а також, якщо очевидними є ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень.

Згідно з частинами 3 та 4 цієї статті забезпечення позову в адміністративних справах допускається лише у двох формах - зупинення дії рішення суб'єкта владних повноважень чи його окремих положень, що оскаржуються, або заборони вчиняти певні дії.

При цьому подання адміністративного позову, а також відкриття провадження в адміністративній справі не зупиняють дію оскаржуваного рішення суб'єкта владних повноважень, але суд у порядку забезпечення адміністративного позову може

відповідною ухвалою зупинити дію рішення суб'єкта владних повноважень чи його окремих положень, що оскаржуються.

За частиною першою зазначеної статті підставою для вжиття заходів забезпечення позову можуть стати такі обставини: 1) існування очевидної небезпеки заподіяння шкоди правам, свободам та інтересам позивача до ухвалення рішення в адміністративній справі; 2) неможливість захисту прав, свобод та інтересів позивача після набрання законної сили рішенням в адміністративній справі без вжиття таких заходів; 3) необхідність докладання значних зусиль та витрат для відновлення прав позивача у майбутньому; 4) очевидність ознак протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень.

Перевіркою встановлено істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані з необґрунтованим вжиттям заходів забезпечення позову. Вказані порушення викладено в ухвалі апеляційного суду, що призвело до скасування рішення суду першої інстанції, оскільки воно ухвалено з порушенням норм матеріального та процесуального права та призвело до неправильного вирішення питання про забезпечення адміністративного позову.

Згідно з частиною другою статті 83 Закону № 2453-VI в редакції 2010 року скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Встановлені судом апеляційної інстанції та проведеною перевіркою обставини свідчать про допущення суддями Скраль Т.В., Маєцькою Н.Д., Гебешем С.А. істотних порушень норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язаних з необґрунтованим вжиттям заходів забезпечення позову, неналежним ставленням суддів до своїх службових обов'язків та наявністю у їх діях ознак дисциплінарно проступку, передбаченого пунктом 1 частини 1 та частиною 2 статті 83 Закону № 2453-VI в редакції 2010 року.

Інші доводи скарги щодо порушення правил підсудності та обмеження в доступі до правосуддя шляхом неповідомлення про час та місце розгляду клопотання про забезпечення позову не знайшли свого підтвердження під час здійснення перевірки.

У зв'язку із викладеним в діях суддів Скраль Т.В., Маєцької Н.Д., Гебеша С.А. вбачаються ознаки дисциплінарного проступку, наслідком якого може бути притягнення їх до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених пунктом 1 частини 1 та частини 2 статті 83 Закону № 2453-VI в редакції 2010 року.

Згідно з частиною 4 статті 87 Закону № 2453-VI в редакції 2010 року дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Ураховуючи те, що з дня вчинення (21 травня 2014 року) вказаними суддями дисциплінарного проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності та перебування суддів у відпустці, минуло більше року, а з дати відкриття провадження в дисциплінарній справі (23 вересня 2015 року) більше шести місяців, строк

застосування дисциплінарного стягнення стосовно суддів Скраль Т.В., Маєцької Н.Д., Гебеша С.А. сплинув.

Враховуючи викладене, Комісія дійшла висновку про те, що дисциплінарне стягнення стосовно вказаних суддів не може бути застосовано, а дисциплінарне провадження підлягає припиненню.

Керуючись статтями 83-87, 91, 97 Закону України від 07 липня 2010 року № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів» в редакції 2010 року, Комісія

вирішила:

дисциплінарне провадження стосовно суддів Закарпатського окружного адміністративного суду Скраль Тетяни Василівни, Маєцької Наталії Дмитрівни, Гебеша Сергія Антонійовича за зверненням Державного підприємства зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» припинити.

Рішення Комісії може бути оскаржене до суду в порядку, встановленому процесуальним законом.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка